

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyszerre	40 K
Félévre	24 K
Hegyedévre	12 K
Évi hátra	4 K

Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felkeltő szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS HÍRADÓHIVATAL

Magyar-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK HÍRDETMÉNY, VAGÁR-
ÉS ÜZENETEK ÉRTÉKÉVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 211. szám.

Hétfő, szeptember 16.

Burián békeajánlatának hatása.

A vasárnapi lapok terjedelmesen közlik Burián István grófnak, a monarchia külügyminiszterének az összes hadviselő felekhez intézett jegyzékét a béke érdekében. A jegyzék lényege: *hogy a hadviselő felek nem kötelező tanácskozásokra megbízottakat küldjenek ki.* A jegyzék hatásáról alábbi mai jelentéseink szólnak:

Genf, szept. 16. A francia sajtó a mai napig még nem kapta meg Burián István gróf békeajánlatát. Itt azt hiszik, hogy kétségtelen, miszerint teljesen eredménytelen lesz Burián jegyzéke. A makacsság fő oka az amerikaiak hangulata, amit Lloyd George és Clemenceau ügynökei arra használnak fel, hogy Wilson a háború tovább folytatására bírják.

Kétségtelen, hogy gunnyal fogja az entente sajtója fogadni a jegyzéket. Ugyanilyen fogadtatásban részesítik azt az entente kormányok is, hogy ha egyáltalában válaszolnak rá.

Berlin, szept. 16. Burián jegyzéke teljesen meglepte a német politikai köröket. Hivatalos helyen előre tudtak ugyan róla, de hangsúlyozzák, hogy a demarsch kibocsátása függetlenül történt és Németország az egész ügyben várakozó magatartást tanúsít.

A demarschot egyébként szombaton átadták az entente Svájcban és Hollandiában való képviselőinek.

Berlin, szept. 16. A kancellár a többségi pártok vezetőit vasárnap tanácskozásra hívta egybe, hogy a Burián István gróf külügyminiszter által benyújtott békeajánlat ügyében előállott helyzetet megbeszéljék. A tanácskozás délelőtt 11 órától délután fél kettőig tartott. A vitán résztvettek Hintze és Wolffra államtitkár is.

Az ellenség 40.000 foglyot és 100 ágyut jelent.

Berlin, szept. 16.

Az amerikai vezérkar jelentése:

San Mihielnél állandó érintkezésben vannak csapataink az ellenséggel. Ma már abban a helyzetben vagyunk, hogy méltathatjuk a legutóbbi harcok sikereit. Csapataink az előreugró két oldalán francia divíziókkal 27 óra alatt elérték a kitzított céljukat, azonkívül 154 négyzetkilométernyi területet felszabadítottunk s 15.000 foglyot ejtettünk. Igen sok hadianyagot és 100 ágyut zsákmányoltunk, annak ellenére, hogy az ellenség visszavonulása közben sokat megsemmisített. A csatátér mutatja, hogy nagymennyiségű felszerelési tárgyakat visszahagytak a németek. Az ellenség visszavonulásának

Remélik, hogy legalább is felelni fognak rá, de óvnak az optimizmustól, mert azt hiszik, hogy az entente el fogja utasítani a demarschot.

Német politikai pártok körében azt hiszik, hogy Burián aligha fog vele elérni valamit.

Genf, szept. 16. Svájci politikai és diplomáciai körökben nagy mozgalmasságot idézett elő a jegyzék. Élénken tárgyalják annak várható következményeit. Egy olasz diplomata kijelentette, hogy a jegyzéket komolyan kell venni.

Berlin, szept. 16. A német pártok hűvösen fogadták a jegyzéket. A „Vossische Zeitung” értesülése szerint az osztrák-magyar külügyminiszterium egy magasrangú személyisége Bernbe utazott, hogy előkészítse a talajt a jegyzéknek svájci földön való átnyújtására. Ugy tudják, hogy a monarchia áldozatokra is hajlandó a békéért.

A „Vorwärts” szerint a német kormány válaszolni fog a jegyzékre.

Berlin, szept. 16. Burián jegyzékére a német parlament közreműködésével adja meg a hozzájáruló választ a kormány.

Berlin, szept. 16. A berlini bolgár követ megeáfolja azt a hírt, mintha Bulgária külön békére tett volna javaslatot.

gyorsaságát mutatja, hogy a hátrahagyott hidak jó állapotban vannak.

A francia vezérkar jelenti:

Az Aisne és az Oise között lefolyt harcokban 25.000 foglyot ejtettünk.

Berlin, szept. 16. A Wolf-ügynökség esti jelentése szerint nagyobb harci cselekmények nem voltak. Az ellenségnek Havricourt mellett, továbbá az Aillette és az Aisne közötti résztámadásait visszaverték. Cote Lorraines és Mosel között gyalogsági harc.

Szünet a tőzsdén

Budapest, szept. 16. A tőzsdén ma a zsidók hosszunapja miatt szünet volt.

Hindenburg távirata.

Berlin, szept. 16. A nemzeti munkás és iparos szövetség főbizottsága Dortmundban tartott gyűléséről küldött üdvözlő táviratára Hindenburg ezeket válaszolta:

Kívánom, hogy az önök fogadalma a létünkért, jövőnkért ránk kényszerített harcban minden német szent meggyőződésére váljon, akkor majd mi megteesszük a magunkét.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, szept. 16. (Hivatalos.) Morinonál és a Monte Simonén ellenes járóroket visszavertünk.

A Hétközség fensikján öt olasz előretörés meghiusult.

Az ellenség a Brenta völgyében előrsi vállalkozása során néhány tőle elvett árokrészt visszahódította.

Albániában az ellenség kísérlete meghiusult a legutóbbi harcokban tört nyert terület visszahódítására.

A vezérkar főnöke.

A cseh kérdés rendezése.

Budapest, szept. 16. A cseh kérdést rövidesen rendezik és pedig úgy, hogy Csehország messzemenő autonómiát kap. Már ki van szemelve az a férfi: Bardolf altábornagy személyében, aki a cseh kérdést rendezni fogja.

Wekerle Bécsben.

Bécs, szept. 16. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap Bécsbe érkezett és délelőtt kihallgatáson jelent meg a király előtt. Hír szerint kihallgatásra mennek öfelségéhez Zichy János gróf, Szerényi József báró és Tisza István gróf is.

Marintsuk zsírvásárlásai Torontálban.

Budapest, szept. 16. Az Est mai száma nagy riportot közöl arról, hogy Marintsuk József császári tanácsos, a Habsburg császári koronával ellátott automobilján Torontálban és Temesben árufelhajtói útján zsírt és lisztet vásároltatott össze a maximális áron felül és azt Ausztriába vitte ki. Rácz Sándor főhadnagy és több katonatiszt volt Marintsuk mellé beosztva. Különösen Módos, Gyertyámos és Temesság községeket látogatta sűrűn Marintsuk, mint legdusabban termő helyeket, de Nagybecskereken is többször megfordult. Az „Az Est” cikkét Tarján Vilmos írta, aki Temesvára utazott az információ megszerzése végett.

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szept. 15.

OLASZ HARCTÉR:

Nagyon élénk tüzérési, felderítő és repülőtevékenység.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szept. 15.

A nagy főhadiszállás jelenté:

NYUGATI HARCTÉR:

Rupprecht trónörökös és Böhm vezérezredes hadserege: A La Bassée csatorna mindkét oldalán visszavertük az ellenség részleges támadásait. Havrincourt-nál az angolok újból támadtak. A roham visszazoritott bennünket Havrincourt keleti széléről. A napközben több ízben megismételt legerősebb támadásuk összemomlottak. Tüzérségünk legerősebb összpontosított tüze előkészítette támadásunkat, amely este visszazoritotta a harc előtt tartott összes vonalainkat. Az ellenség nagyon súlyos veszteségeket szenvedett és mintegy száz foglyot hagyott kezünkön. Az Ognon-patakon visszavertük az ellenség előretöréseit.

A német trónörökös hadserege: Csapatunk az Ailette és Aisne között ismét nehéz harcban állottak. Több óráig tartó tüzérési előkészítés után a franciák kora reggel óta nagy erővel támadtak. Az Ailette mindkét partján visszavertek heves támadásokat a hannoveri, braunschweigi, brandenbúrgi csapatunk és a gárdaezredek több újabb nehéz harcokkal teljes nap után, amikor az ellenség majdnem naponta megpróbálta birtokába venni a Vauvillót keletre levő magaslatokat. Tegnap ismét megismételt részben közelharcban és ellentámadással az ellenség négy heves tüzérési és aknavető tüzeléssel előkészített támadása.

A Milisch vezérezredes vezénylete alatt álló 20-ik gyalogezred ebben különösen kitűntette magát. A Lafauttól keletre levő magaslatokon az ellenség előretöréseit Allamant felé ellentámadásaink megállították. Sancy és Vailly között az ellenség többszörös, részben páncélos kocsik vezetésével előnyomuló támadásai összemomlottak vonalaink előtt. Felderítőink Vaillytől keletre áttusztak az Aisne csatornán és a déli parttól foglyot szállítottak be. Az Aisnetől délre a franciák, főképp szenegáli négekkel támadták Reillon és Renan helységeket. Az ellenség súlyos veszteségei dacára, melyeket előző napon szenvedett hiábavaló támadással, erős tüzérési előkészítéssel délután ismét támadott. Visszavertük és száz foglyot ejtettünk.

Gallwitz tábornok hadserege: A Verdun-Etain országút mindkét oldalán megismételték az ellenség előretörései. A Cote Lorraine és a Mosel közötti előtéri harcokban új vonalaink előtt az ellenséget, amely részben páncéloskocsikkal tört elő, részleges támadással visszavertük. A tüzérési tevékenység csak zavaró tüzelésre szorítkozott, amely gyalogsági harcokkal kapcsolatban időnként megélenkült.

Lelőttünk tegnap kilenc ellenséges léggömböt és 46 repülőgépet.

Ludendorff.

— **A hetman elutazott Berlinből.** Berlinből jelentik: Mu m m báró nagykövet és Gröner tábornok Kievből Berlinbe érkeztek, ahol Skorpadzky hetman kihallgatáson fogadta őket. A hetman hazautazása előtt több német mezőgazdasági üzemet megtekintett.

— **A kancellár tanácskozáson.** Berlinből táviratozzák: A kancellár fogadta a többségi pártok vezéreit és velük harmadfél óráig tanácskozott. A megbeszéléseken részt vettek Hintze és Valfraß államtitkárok.

HIREK

Megyei közgyűlés.

— Sajtó tudósítónktól.

Nagybecskerek, szept. 16.

Torontárvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt dr. Steuer György főispán elnöklésével az időközben felgyülemlett ügyek elintézése és az őszi rendes közgyűlés kitézése végett rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlés megnyitása után dr. Vincze Erőnő vármegyei főjegyző ismerteti a társörvényhatóságok különféle átiratait, amelyek közül Hunyadvármegye és Debrecen város átiratát a közellátás visszasságai tárgyában az állandó választmány javaslatára a közgyűlés tudomásul veszi, mert bár a kérdés komolyságát átérzi és tudja, hogy vannak bizonyos hiányok, nincs abban a helyzetben, hogy ebben a kérdésben felterjesztéssel forduljon a kormányhoz.

Ugyanígy egyszerűen tudomásul veszi a törvényhatósági bizottság Kisküküllővármegye határozatát a főrendiház reformja tárgyában, mert a mai súlyos idők nem alkalmasak arra, hogy a főrendiház bármennyire kívánatos reformjának kérdése nyugodtan tárgyalható lenne.

Arad sz. kir. városnak a munkások és magántisztviselők nyugdíjbiztosítása tárgyában hozott határozatát az állandó választmány pártolásra ajánlotta a közgyűlésnek, mert ennek a nagyfontosságú kérdésnek ha nem is végleges megoldása, de a szükséges előintézkedések okvetlenül már most megtehetők.

Maros-Torda vármegyének a közs. és körjegyzők részére kisegítő munkások alkalmazása iránt hozott határozatát a törvényhatóság pártolja.

A tárgysorozat további folyamán a törvényhatóság a rendes őszi közgyűlés határidejét 1918 október 14-én d. e. 11 órára tűzi ki.

A vármegye a Zita kiralyne intézetnél egy ágy-alapítványt létesít 10.000 koronáért az elnöki kezelésben levő általános hadijótékonyági alap terhére, a Hazai Általános Biztosító társaság részvényéből pedig 100 db.-ot jegyez 40.000 korona értékben.

Ezután a közgyűlés dr. Anna Ernő bizottsági tag indítványára a tárgysorozat többi ügyeit változatlanul az állandó választmány javaslatára alapján elfogadta, amire a közgyűlés véget ért.

— **Bérmálás Nagyikindán.** Dr. Glattfelder Gyula esanádi püspök október hó 14-én és 15-én osztja ki a bérmálás szentségét Nagyikindán. Az egyházfőjedelem a nagy időkre való tekintettel arra hívja fel a szülőket és bérmászüelőket, hogy kerüljenek ebből az alkalomból mindenféle fölösleges kiadásokat. Nem kell új ruha, jó a régi is, csak rendes és tiszta legyen. Nem kellnek bérmajaadékok sem, amelyek mostanában egész vagyonba kerüljenek.

— **A nyári időszámítás vége.** Végfelé közeledik a nyár és ezzel véget ért a mai nappal a nyári időszámítás is. Áprilisban egy órával előbbre toltuk az órákat, mára virradó éjjel pedig egy órával hátrább kellett igazítani a mutatókat. Áprilisban bosszankodtunk, hogy a nyári időszámítás éjjeli álmunkat megrövidítette. Ma azután örültünk, hogy kipótolhatuk azt, amit akkor mulasztottunk.

— **Szurmay török kiténtetése.** Konstantinápolyból jelentik: A szultán a Medzsi-rendet adományozta Surmay Sándor báró honvédelmi miniszternek és számos honvédtisztet kiténtetett.

— **Adomány.** Popovics P. Szilárd hosszunapi virág-egváltás címén 10 koronát adományozott lapunk utján a helybeli vöröskereszt-egyletnek.

— **Botka Lajosné temetése.** Vasárnap délelőtt temették el a részvet nagy és őszinte megnyilvánulásával a Budapest elhunyt Botka Lajosné, Botka Béla nyugalmazott főispán édesanyját. Nagybecskerek úri társadalma igaz részvéttel osztozott az elhunyt matróna halála folytán a gyászoló családdal. A Budapestől Nagybecskerekre szállított holttestet a pályaudvarról a róm. katolikus temető kápolnájába vitték, ahol felravatozták. Délelőtt fél tizenöt órakor volt a temetés, amelyen megjelentek: Jankó Ágoston úrv. tanácsos, alispán, Perisics Zoltán dr. polgármester, Dániel Ferenc vöröskereszt főmegbíztott, Vincze Erőnő megyei főjegyző, Tóth István ny. pénzügyigazgató, Haidegger Lajos dr. vm. főorvos, Susich Ferenc kir. közigazgató, Mencezer Lipót, Steinbach Béla dr. tb. árvászéki elnök, Apor Nándor p. ü. igazgató-helyettes, Filkócs Boldizsár vm. tb. főjegyző, Demkó István vm. tb. főjegyző, Marton Andor gazd. e. főtitkár, Bogdán Márton árvászéki elnökhelyettes, Tasnádi Endre és Szentiványi Ferenc dr. tb. árvászéki elnökök, Farkas Vince tb. megyei főjegyző, Gregersen Niels gazdasági felügyelő, Hegedűs Kálmán tb. árvászéki elnök, Kamenszky Árpád tb. megyei főjegyző, Grandjean Jenő megyei alügyész, Pollák Győző dr. ügyvéd, Junga Aladár törvsz. bír., Bawden Károly ny. iskolaigazgató, Makk József ny. tvszéki bír., Rigó István ny. megyei főjegyző, Szathmáry Ödön dr. tvszéki bír., Sós Ferenc dr. tb. árvászéki elnök és még számosan. Eusch János h. plébános végezte a halotti szertartást két papos segédlettel. A koporsót a kápolna előtti térre hozták, ahol beszélték, majd Weninger Ferenc kántor szép éneke után a családi sírbolt elé vonult a menet, ahol még egyszer beszélték és örök nyugalomra helyezték Botka Lajosné földi maradványait.

— **Nyilvános számadásra kötelezett vállalkozók adóvallomása.** A pénzügyminiszterium elrendelte, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalkozók által fizetendő 1918. évi kereseti és 1917. évi hadinyereségadóra vonatkozó adóvallomásai, — melyek f. hó 30-ik napjáig beadatnak, — kellő időben beadottnak tekintendők.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Pavlovics Borivoj módosi lakost a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a módosi, Ganich Ilona és Szaniszlavovics Mihály díjnyelvéket pedig az antalfalvai m. kir. adóhivatalhoz nevezte ki.

— **Áthelyezések.** A kultuszminiszter — mint a hivatalos lap tegnapi száma közli — Dienes József besztercebányai áll. polg. iskolai tanítót, képesített felső keresk. iskolai tanárt a nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskolához a IX. fizetési osztályba rendes tanárra nevezte ki. — Tivadar Ignác nagybecskereki áll. felső keresk. iskolai rendes tanárt jelealegi minőségében a brassói áll. felső keresk. iskolához helyezte át.

— **Köszörmegváltás** címén özv. Botka Lajosné elhunyt alkalmából a Szociális Misszió részére Susich István dr. kir. közigazgató 100 koronát, Erdős Ferencné elhunyt alkalmából az Orosz-család pedig 20 koronát a hadiárak részére adományozott lapunk utján.

— **Réti sakkmeister Temevárótt.** Temeváróttól jelentik: Temevárótt sakkkozó társadalmának érdekes eseményben lesz része szeptember 22-én és 29-én, vasárnap. A Temevári Sakkör vezetősége megnyerte a jelenleg itt időző hírneves sakkmezt, Réti Rihárd 12. gy. ezrebeli hadapródjelöltet, hogy két egymásutáni vasárnap délután egy nagy szimultán előadást és egy táblanélküli, ugynevezett vak játékot tartson. Az első előadás 22-én, vasárnap délután fél négy órakor lesz a Lloyd kávéház földalatti helyiségeiben, ahol Réti mester egyidejűleg 40 temevári sakkkozót vesz fel a küzdelmet, 29-én pedig egyidejűleg 10 sakkjátzmát fog vezetni anélkül, hogy a táblát megtekintené. A magyar származású Réte Rihárd egyike a jelenleg élő legkiválóbb sakkmeztnek, aki a most augusztusban tartott kassai országos sakkversenyen, mint megirtuk,

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Kedd, 17-én. Szerda, 18-án.

Arany-detektív sorozat II. filme!

A négy labu ember

Detektívdráma
4 részben. A
főszerepben:
Joe Jenkins.Előadások: 5 és fél 9 órakor
felemelt helyárrakkal!

hatalmas fölényrel nyerte meg az első díjat, megelőzve többek között Schlechter és Vidmár mestereket is.

Katonai gépjavitóműhely Nagybecskereken. A hadügyminiszter a Délmagyarországi Cukoripar r.-t. telepén katonai gépjavitóműhelyt állított fel. Ebben a műhelyben javítják a gőz- és motorkéket, lokomobilokat, cséplőszekrényeket, explóziós motorokat, gőzgépeket, velőgépeket, ekéket, járgányokat, szivattyúkat stb. A gépek javítását és üzembehelyezését gyorsan, jól és a műhelyhez kivézenyelt katonai mérnök közbenjöttével megállapított árkért végzik. A gépjavitásokhoz szükséges anyagot és munkaerőt a hadügyminiszterium biztosítja rendelkezésre. A gépjavitóműhelynek a felállításához és működéséhez igen fontos közgazdasági érdekek fűződnek. A gépjavitóműhelyhez Mikó Pál mérnök-főhadnagyot vezényelték.

Borkiállítás és borvásár. A temesvári kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület a felvidéki társaságokkal együtt Miskolcon folyó évi október hó 1., 2. és 3-án kiállításal egybekötött borvásárt rendez. Közlelbbi felvilágosítás a kamara titkári hivatalánál szereshető be.

Az erdő titka. Nagyszentmiklósról írják: Nagycsanád község határában lévő hatalmas kiterjedésű erdőben a napokban egy ruhanélküli felismerhetlen állapotban lévő embert találtak. Mindössze egy katonging volt rajta és mellette egy pár bakancs volt. Bevitték a nagyszentmiklósi „Berta”-kórházba, ahol másnap, anélkül, hogy eszméletére tért volna, meghalt. Személyazonosságát sem sikerült megállapítani. A esendőség a rejtélyes ügyben széleskörű nyomozást indított.

Vérvád Makon. Makóról írják: Egy-két nyelvés nénikének a középkori rémnesében megbízott fantáziája esinos botrányt idézett föl Makón, ahol az utcai botrány dacára sem sikerült sarkából kivetni a nagy idők óta sziklaszilárdan álló társadalmi békét. Valami Margulics József galiciái öhitű zsidó Klari nevű kisleánya a zsidó ünnep estéjén az utcáról behívta a játszótársát, egy földmivelő leánykáját, azzal a kéréssel, hogy a gyertyákat az almáriomról tegye az asztalra, mivel az öhitű zsidó ezen a napon a gyertyatartót nem foghatja meg. Két nemi az utcáról látta, hogy a földmivelő leánya bemegy a Margulicsék házába. Egy óra múlva visszajött a két nemi és követelték a földmivelő leányt. Margulicsék az ablakon azt kiabálták ki, hogy már hazament. A nénik nem akartak hiteit adni a szavuknak és tele torokkal lármáztak. Utcahalattára vérváddal illették Margulicsékat. A lármára csoportosulási támadt. Surbankó gyerekek nekiszilajodva a nyelvés vénasszonyok hajmeresztő vérvadás meséjétől, kövekkel bevették az ablakokat, betörték az utcai kerítést, mire az udvarra behatolt tömegben akadtak tolvajok is, akik, amit lehetett elvittek, loptak. A rendőség végre elfojtotta az utcai zendülést és a kolompásokat kézrekerítette. Majd megjelent az utca népének megnyugtatóására a kis leány is, akiről azt híresztelték, hogy vérét veték. A szegedi kir. ügyészség a zendülés főkolomposa ellen magánosok elleni erőszak bűntette miatt eljárást indított.

Becsckereken sok a spanyolbeteg.

Orvosok nyilatkozata a rejtélyes kórról.

— Saját tudósítónktól.

Nagybecskerek, szept. 16.

Haidegger Lajos dr.:

— A vármegye területéről nem kaptam eddig még jelentést arról, hogy fellépett volna a járvány: A betegség bejelentése ugyanis nem kötelező. Betegek persze Torontálmegyében is vannak. Becskereken én is kezelek több spanyolnáthást, de egy-két súlyosabb esettől eltekintve valamennyinél könnyebb lefolyásu a baj.

Menczer Izidor dr.:

— A betegség Markovics dr. professzor szerint a tüdőnek és bélnek együttes megbetegedésében nyilvánul. Általános gyengeségi tünet, étvágytalanság, láz és idegfájdalomról panaszkodnak a betegek.

A gyógykezeltése Markovics dr. professzor szerint kalumel porral történik, mely a belet tisztítja. Utána négy órára fél gramm aszpirint kap a beteg. Rövid idő múlva a láz csökken. 48 óra múlva jelentkezik a javulás. Hogy szivgyöngülés be ne álljon, egy decigramm koffeint lehet adni a betegnek sziverősítőül. Ha a tüdőtől komplikáció áll be, akkor mellhártyagyulladás, ha pedig a bélből áll be komplikáció, vérhas a következménye a spanyolnáthának. Az előbbi volt az eset Czika Jóné és Molnárné betegségeiben.

— Becskereken tudtommal is sokan fekszenek spanyolnáthában. Körölbőlül negyvenötven ágyban fekvő beteg van.

Még az lábálja át, legkönnyebben a bajt, aki egyszerűen le sem fekszik ágyba...

A spanyol nyavalya Nagybecskereken valószínűs járványszerűen fellépett. Ma ez, holnap az a jóbarátunk, ismerősünk dől ágyának, a rejtélyes betegség legyengíti, képtelenné teszi a munkára. Az összes nagybecskereki orvosok spanyolbetegeket kezelnek, úgy, hogy a tisztí főorvos nyilatkozata szerint a lakosság 20—25 % a ebben a betegségben szenved.

Eddig két halálos áldozata van a spanyolnáthának: két fiatal uriaszony: Czika Jóné és Molnárné Adonjáné. A két nővér tragikusan gyors lefolyásu halála még ma is általános részvét tárgya.

Tudósítónk fölkereste Magyar Károly dr. városi tisztí főorvost, Haidegger Lajos dr. vármegyei főorvost és Menczer Izidor dr. városi tisztí orvost, akiket megkérdezték a spanyolnátha nagybecskereki elterjedéséről és ez elene tett óvintézkedésekről.

A nyilatkozatokat itt adjuk:

Magyar Károly dr.:

— A lakosságnak lehet mondani, hogy 20—25 százaléka spanyolbeteg. Majd minden házban van 2—3 beteg. A legtöbb olyan kapja meg leggyorsabban, aki vasuton utazik. Ha nem jár komplikációval a betegség, úgy 3—4 nap alatt rendbe jön. Hogy mit rendelünk elene? Tulajdonképpen nem ismerjük még a betegség okozóját. Asszpirinnal a láz ellen küzdünk, mert ha a láz mulik, mulik a betegség is...

SZÍNHÁZ, ZENE

Heti műsor:

Hétfőn: *A kőristalány.* Ujdonság. (Páratlan bérlet.)
Kedden: *A kőristalány.* (Páros.)
Szerdán: *A kőristalány.* (Bérletszünet.)
Csütörtök: *A halgaszűz.* Hervy Bataille színműve. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *Setambul rózsája.* Operette. (Páros bérlet.)

Magyarító előadás. Bothleni-Bruckner László színtársulata tegnap, vasárnap este kezdte meg városunkban a hat hetes színi szezont. Tegnap a társulat egy része még Zentán kabaré-előadást tartott, a drámai személyzet pedig, amely délelőtt érkezett Nagybecskerekre, előadta a „Válás után”-t: Bisson ötletekben gazdag bohózatát. A színház dacára a hosszunapnak és bérletszünetnek, csaknem zsufolásig megtelt közönséggel. A színjátszók, bár az előző éjszakai utazás fáradalmait még ki sem pihenték, valamennyien elég jól játszottak. Az új tagok közül *Fekete Rózi*, *Heltai Nelly*, *Friss Mancsi*, *Pesti Kálmán*, *Szilágyi Béla* és *Sándor Kató* mutatkoztak be. A régiak közül *Kemény Lajos*, *Turnay Béla* játszották a főbb szerepeket.

A színelőadások kezdete. Tegnap este kivételesen kezdtek nyolc órakor a színelőadást, mivel tegnap még a záróra is 12-ig tartott, mátlól kezdve azonban pontosan fél 8 órakor megkezdik az előadást.

A Figaro. Szept. 18-án új lap jelenik meg Budapesten „Figaro” címmel Radaóti József szerkesztésében. Színház, művészet, irodalom, politika, divat, sport, az élet minden lüktetése hű, érdekes, kritikai képet kap a Figaróban, melyet a legjobb magyar írók, újságírók és művészek írnak, illusztrálnak és szerkesztenek. Olyan újság lesz a Figaro, melyet rögóta nélkülöz már a magyar közönség. Ez lesz az a lap, mely a toll erejével és az irón művészetével őszinte véleményt ad mindenről és mindenkiről, színházról, darabról, könyvről, színről, képzőművészről, politikusról, filmről, divatról, sportról. Egyes szám ára 1 korona.

Megjelenik minden szerdán 52 oldal terjedelemben.

Külsőben és tartalomában egyaránt kiváló a Színházi Elet. Ince Sándor népszerű hetilapja új száma. Cikket Szász Zoltán, Farkas Imre, Lakatos László, Molnár Jenő írtak. Ebben a számban található a Színházi Elet kétezer koronás békehimnusz pályázatának főtetelei. A rendes rovatok: Intim Pista, Hetivers, Kis drámairo, szépségápolás és kottamelléklet teszik változatosabbá a számot, mely Mayor illusztrálásával megkezdte Médi-operett teljes szövegének közlését. Egy szám ára egy korona. Előfizetési ár negyed évre 10 korona. Kiadóhivatal VII. Erzsébet-körut 29. sz.

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Kedd, szept. 17-én: Szerda, szept. 18-án:
(este 6 és 1/2 órakor.) (este 6 és 1/2 órakor.)

Sasszem karmaiban

Detektívdráma 4 felvonásban.
Főszereplő: Harry Piel.

Gyönyörű kíséző műsor.

16 éven aluli gyermekek még családi kísérettel sem látogathatják a mozi.

Az előadásokat elsőrangú eigenyzene kíséri.

Helyárak: Páholyülés 1.50, zsidya 1.50, I. hely 1.20, II. hely 1.—, III. hely 60 fillér.

Gyakorlati

német órákat

ad esti időben méltányos
tandíjért perpekt német.
— Bővebbet a kiadóhivatal.

Szőlőeladás!

A Nagybecskereki Olajgyárnál Nagybec kereken 8 hold szőlő termése (must és törköly) a helyszínen a vevő által leszüretelve és átveve, készpénzfizetés mellett eladó. Ajánlatok a gyár igazgatóságához kéretnek. 985

Mint elismert kiváló szakember ajánlja csakis elsőrendű gyártmányú bécsi és angol rendszerű harmonikumok, ugymint mindennemű hangszereit és azok alkatrészeit jutányos árak mellett.

Genhardt Antal

első délvidéki hangszerkészítő és zongorahangoló
Nagybecskerek.

Telefonszám 246.

903

Telefonszám 246.

Egy hold szőlő must termése

szüreti szállításra eladó. Ugyanott téli szőlő 20 kg-on felüli mennyiségben kapható

Bővebbet Dr. Eibeschutz Miksa ügyvédi irodájában. 996

Vöröshagymát és fokhagymát

vesz legmagasabb napi árban

a GYÓGYNÖVÉNY R.-T. VETŐMAGOSZTÁLYA. 995

Elsőrangú biztosító társaság egy új, népszerű biztosítási ágazat bevezetése céljából helyben **vezérügynökséget** szándékozik létesíteni, melynek vezetésére és az üzletág terjesztésére **alkalmas uriembert keres.**

Ajánlatok „Fixum” jellegre Eckstein Bernát hirdetőjébe, Budapest, VII. ker. Erzsébetkörút 38. sz. a. küldendők. 993

Intenzív gazdálkodás vezetésére hadmentes

gazdatiszt

azonnali belépésre ajánlkozik. 988

Szíves megkeresések a kiadóra kértnek.

Kerestetik

egy új katonai kaniinhoz

egy itcés

Bővebbet Glassen Ferenc kantinasnál. Rezső-laktanya. 994

Kerestetik

egy megbízható ember szódagyár és egyéb üzleti munkákhoz havi fizetéssel. 987

Glassen Ferenc Rezső-laktanya.

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter. 4289—1918. szám. 997

Hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménésbirtok tenyészetéből származó:

63 darab 1³/₄ éves simmenthali tenyészbika

Mezőhegyesen (Csanád vármegye, vasut, posta és távírdáallomás) 1918. évi szeptember hó 26-án déli 10 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverésen készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Az eladásra kerülő tenyész szarvasmarhák származását és leírását feltüntető kimutatást a mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok igazgatósága az érdeklődőknek megküldi.

Az árverésre érkezőket az árverés napján Mezőhegyes állomásnál uradalmi kocsi várja.

Kelt Budapest, 1918 szeptember hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Egy teljesen jó szőlőprés, egy szőlődaráló és egy kis kád

eladó

984

Uri-utca 21. szám alatt.

Nyomdásztanonc

legjobb két középiskolai jó eredménnyel végzett fiú helyettesítéssel azonnali felvételük

lapunk nyomdájában.

1231—1918. szám.

964

Hirdetmény.

Máriaölde község előjárósága a község határában fekvő összes volt urbéres, telkes és zsellérföldeken a vadászati jognak gyakorlását 1919. évi február 1-ől napjától 1925. évi január 31-ig terjedő 6 egymás után következő évre f. évi október hó 20-án d. e. 9 órakor Máriaölde község ház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbé adja.

Az árverésen kívül zárt irásbeli ajánlatok is adhatók be, melyek az árverés befejezése után bontatnak fel.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési feltételek Máriaölde község jegyzői irodájában betekinthetők.

Kelt Máriaölde, 1918. évi szeptember 5-én.

Marschang Miklós jegyző.

Müller Lorincz bíró.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől. 18322—1918. kig. szám.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 66703—918 számú rendeletét a háborús gazdálkodás egyes teendői tárgyában, az alábbiakban tesszem közbírré:

A kereskedelemügyi miniszter 66703—918. K. M. számú rendelete a háborús gazdálkodás egyes teendői tárgyában. — A m. kir. miniszterium 1274—1918. M. E. számú rendeletében nyert felhatalmazás alapján megbízam az Olajgyár és Zsiradékgyár Bizottságot (Budapest, Vilmos császár ut 33.) a háborús gazdálkodás következő teendőinek végzésével: Ammoniakszóda, kristályszóda, marónatron-készletek elosztása; szállítási igazolványok kiállítása a következő anyagokra: nyersfagygyu 100 kg-nál nagyobb tételekben, mindennemű állati és növényi olajok és zsirok kaményítve is (disznózsír és a vaj kivételével), zsírsavak, mindennemű zsidradékeverékek és egyéb olajtartalmú anyagok és termékek, amennyiben több mint 10 százalék állati vagy növényi olajat, zsírt vagy zsírsavat tartalmaznak; olajfűrészek és oxdált olajok, mindennemű kenő, enyv és színezőanyagok, piperezsappanok, mosópor és minden szappant tartalmazó termék; gyertya, esont, esontzsír, enyvbőr, gyanta, fenyőszurok, gyantaolaj, kolofonium, terpentin, terpentínolaj, glicerin tartalmú fenéklug, glicerinvíz, nyersglicerin. — Budapest, 1918 július hó 29-én. Bárány Sztérfény József s. k. m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

Nagybecskerek, 1918. évi augusztus hó 28.

Dr. Perisics Zoltán, polgármester.

Hirdetések

felvételnek

a

„Torontál”

kiadóhivatalában, Zápolya-utca 1

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.